

हेपाटाईटिस सि संक्रमणमा रहेका ब्यक्तिहरूमा पहिचान, हेरचाह र उपचारका लागि विश्व स्वास्थ्य संगठनको निर्देशिकाहरू

विश्व स्वास्थ्य संगठनले अप्रिल २०१४ मा हेपाटाईटिस सि पहिचान, हेरचाह र उपचार सम्बन्धि आफ्नो पहिलो निर्देशिकाहरू जारी गरेको छ । उक्त निर्देशिकाहरूले सरकारी कर्मचारी तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी सेवाकर्मीहरूलाई हेपाटाईटिस सि संक्रमणमा रहेका ब्यक्तिहरूमा यसको पहिचान, उपचार र हेरचाहको पहलको लागि मद्दत पुऱ्याउने उद्देश्य लिएको पाईएको छ ।

यो तथ्य जानकारीले निर्देशिकाहरूको मुख्य सुभावहरूलाई संक्षिप्तमा वर्णन गरेको छ ।

निर्देशिकाहरूमा के भनिएको छ ?

पहिचान :

पहिचान एउटा प्रकृया हो जसले गर्दा ब्यक्तिहरू आफू हेपाटाईटिस सि बाट अहिलेसम्म संक्रमित भए नभएको पत्ता लाग्दछ । निर्देशिकाले निम्न सुभाव पेश गरेको छ ।

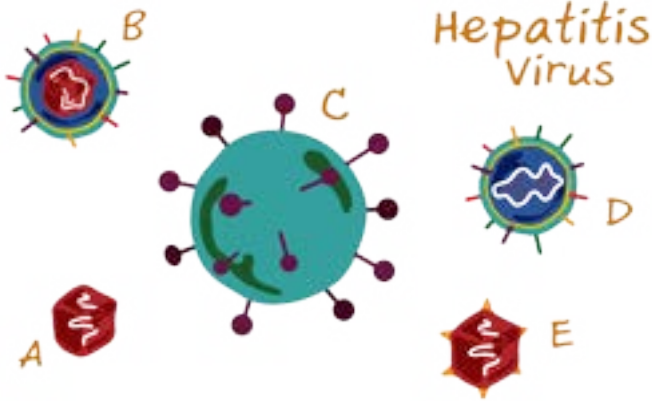
- हेपाटाईटिस सि एण्टी बोडी परिक्षण गरि हेपाटाईटिस सि को पहिचान गरिनु पर्दछ । पहिचान गरिनुपर्ने समुदाय : कुनै न कुनै समयमा जोखिममा रहने दर बढि भएको समुदायका ब्यक्तिहरूमा, ब्यक्तिहरू जो लागुपदार्थ प्रयोग गर्छन् र ब्यक्तिहरू जो एचआईभी संक्रमणमा छन् ।
- एण्टी बोडी परिक्षण सकारात्मक आएका ब्यक्तिहरूमा जिर्ण हेपाटाईटिस सि को संक्रमण पत्ता लगाउनका लागि हेपाटाईटिस सि आरएनए परिक्षण (यसलाई हेपाटाईटिस सि भाईरल लोड पनि भन्ने गरिन्छ) गरिनु पर्दछ ।

हेरचाह :

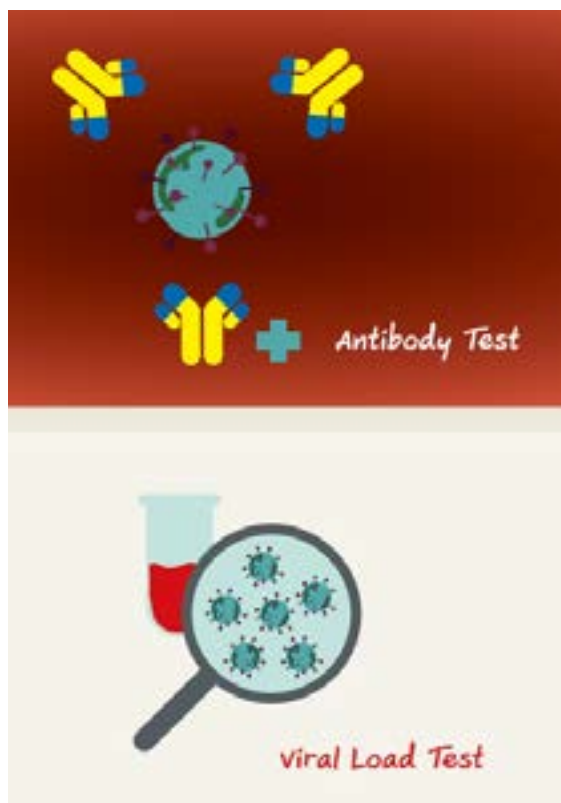
सबै जिर्ण हेपाटाईटिस सि बाट संक्रमणमा रहेका ब्यक्तिहरूले आफ्नो कलेजोको थप विकारको रोकथामको लागि पहल गर्न सक्छन् र उनीहरूमा आफ्नो कलेजोको आवश्यक अनुगमनको लागि उपयुक्त चिकित्सकीय हेरचाहको पहुँच पुऱ्याईनु पर्दछ ।

- हेपाटाईटिस सि संक्रमणमा रहेका ब्यक्तिहरूमा रक्सी सेवनको अन्वेषण तथा मध्यम र बढि (हप्तामा नौ गिलास वियर वा वाइन भन्दा बढि) रक्सी सेवन गर्नेहरूमा सेवनमा कमी गर्ने खालका कार्यक्रमहरूको पहुँच बढाईनु पर्दछ ।
- सुईद्वारा लागुपदार्थ प्रयोगकर्ताहरूमा हेपाटाईटिस सि र सि को रोकथामका जानकारीहरू पुऱ्याईनु पर्दछ साथै हेपाटाईटिस सि र सि को दोहोरो संक्रमणको जोखिमलाई कम गर्नको लागि सुईद्वारा लागुपदार्थ प्रयोगकर्ताहरूमा हेपाटाईटिस सि को खोप दिइनुपर्दछ ।
- एपिआरआई र एफआईवि४ अंक अनुसार कलेजोको क्षति पहिचान गर्न सकिन्छ । उक्त अंकहरू कलेजोको इन्जाईम, प्लाटलेट्स र ब्याक्तिको उमेरका^१ आधारमा प्राप्त गर्न सकिन्छ । यदि उपलब्ध भएमा, विशेष अल्ट्रासाउण्डद्वारा कलेजोको कडापनलाई जाँच गर्न सकिन्छ - जसलाई फाईब्रोस्क्यान[®] (FibroScan[®]) भनिन्छ ।

^१ अंक गणनाका लागि अनलाइन स्रोत : <http://gihep.com/calculators/hepatology/fibrosis-4score/> र <http://www.hepatitics.uw.edu/page/clinical-calculators/apri>.

निर्देशिकाहरूले निम्न औषधीहरूको सुझाव प्रस्तुत गरेको छ :

हेपाटाईटिस सि उपचारका औषधीहरू	हेपाटाईटिस सि का जिनोटाइपहरू	उपचार अवधि ^१	एकै समयमा लिन नहुने एचआईभि औषधीहरू
पेगिलेटेड इन्टरफेरेन अल्फा र रिभाभिरिन	जिनोटाइप १ र ४	४८ हप्ता	डिडानोजाईन, स्टाभुडिन, जिडोभुडिन
	जिनोटाइप २ र ३	२४ हप्ता; ४८ हप्ता एचआईभि संगको सह-संक्रमणमा	डिडानोजाईन, स्टाभुडिन, जिडोभुडिन
बोसेप्रेभिर तथा पेगिलेटेड इन्टरफेरेन अल्फा र रिभाभिरिन	जिनोटाइप १	२४ हप्ता; ४८ हप्ता एचआईभि संगको सह-संक्रमणमा	डिडानोजाईन, इफाभिरिजेज, स्टाभुडिन, जिडोभुडिन, सबै प्रोटिज इनहिबिटर्स
तेलाप्रेभिर तथा पेगिलेटेड इन्टरफेरेन अल्फा र रिभाभिरिन	जिनोटाइप १	२४ हप्ता; ४८ हप्ता एचआईभि संगको सह-संक्रमणमा	स्टाभुडिन, जिडोभुडिन, सबै प्रोटिज इनहिबिटर्स (बुटेड एटाजानाभिर बाहेक)
सिमप्रेभिर तथा पेगिलेटेड इन्टरफेरेन अल्फा र रिभाभिरिन	जिनोटाइप १	२४ हप्ता	डिडानोजाईन, इफाभिरिजेज, नेभिरापिन, स्टाभुडिन, जिडोभुडिन, सबै प्रोटिज इनहिबिटर्स
सोफोसबुभिर ^३ तथा पेगिलेटेड इन्टरफेरेन अल्फा र रिभाभिरिन	जिनोटाइप १, ३ र ४	१२ हप्ता	डिडानोजाईन, स्टाभुडिन, जिडोभुडिन
सोफोसबुभिर र रिभाभिरिन	जिनोटाइप १, ३ र ४	२४ हप्ता	डिडानोजाईन, स्टाभुडिन, जिडोभुडिन
	जिनोटाइप २	१२ हप्ता	

उपचार :

जिर्ण हेपाटाईटिस सि को संक्रमणमा रहेका व्यक्तिहरूले चिकित्सकिय उपचारको कोशिस र निदान गर्न सक्दछन् ।

- हेपाटाईटिस सि को संक्रमणमा रहेका सबै वयस्क र बालकहरू उपचार पाउनका निमित्त योग्य छन् भनि मुल्यांकन गरिनुपर्दछ ।
- एचआईभी को सह-संक्रमणले हेपाटाईटिस सि रोगको वृद्धि चाँडो हुने भएकाले हेपाटाईटिस सि को उपचारमा उक्त समुदायका व्यक्तिहरूलाई प्राथमिकता दिनुपर्दछ ।
- हेपाटाईटिस सि उपचार सुरु गर्नु अगावै एचआईभी को अवस्थामा स्थिरता ल्याईनुपर्दछ । खास गरि त्यस्ता व्यक्तिहरू जस्को सिडिफोर काउण्ट २०० सेल्स पर क्युविक मिलिमिटर छ ।
- लागुपदार्थ प्रयोगकर्तामाभ हेपाटाईटिस सि को उपचारले हेपाटाईटिस सि को व्यापकतामा कमी हुन्छ र यसलाई बढि फैलिनबाट रोक्न सकिन्छ ।

क्षत्रिय सन्दर्भ :

राष्ट्रिय स्वास्थ्य कार्यक्रम अर्न्तगत साउथ र साउथ इष्ट एसियाका देशहरूमा हेपाटाईटिस सि को उपचारका कार्यक्रमहरूको पहिचानको शुरुवात हुँदैछ तर कार्यक्रमको संचालन एकदमै कम छ, जसले गर्दा लाखौं मानिसहरू हेपाटाईटिस सि को उपचार देखी वञ्चित छन् । यी निर्देशिकाहरू हेपाटाईटिस सि सम्बन्धी कार्यक्रमको शुरुवातका लागि नमूनाको रूपमा प्रयोग गर्न सकिन्छ र उक्त निर्देशिकाहरू मार्फत् समुदायका वकालतकर्ताहरूले हेपाटाईटिस सि को पहिचान, हेरचाह र उपचारका निमित्त वकालत गर्न सक्नेछन् ।

पुर्ण निर्देशिकाहरू प्राप्त गर्नका लागि : <http://www.who.int/hiv/pub/hepatitis/hepatitis-c-guidelines/en/>.

हेपाटाईटिस सि विरामीले फाईवर स्क्यान सेवा लिदै ।

२. यदि तोकिएको छैन भने उपचार अवधि एक्को वा एचआईभी सह-संक्रमणको लागि समान छ ।

३. सोफोसबुभिर औषधीको उपचार अवधी छोटो हुन्छ । उपचारको सफलताको दर पनि बढी छ र थोरै मात्रामा औषधी सम्बन्धि विपाक्त हुन्छ । सुझाव गरिएको उपचारको अवधि जिनोटाइपमा भर पर्दछ न कि एचआईभी को सह-संक्रमणसँग । औषधीको मुल्य (उदाहरण: हाल १२ हप्ताको उपचारको लागि अमेरिकामा ८४,००० अमेरिकी डलर पर्दछ) र जेनेरिक औषधी उपलब्ध नहुनुले गर्दा यो औषधी गरिव तथा गरिवोन्मुख देशहरूमा उपलब्ध छैन ।